

Vluchtelingen­zorg uitdagingen en kansen

Eline Vernieuwe
Huisarts bij Fedasil Kapellen

Beeld je in...

Overzicht

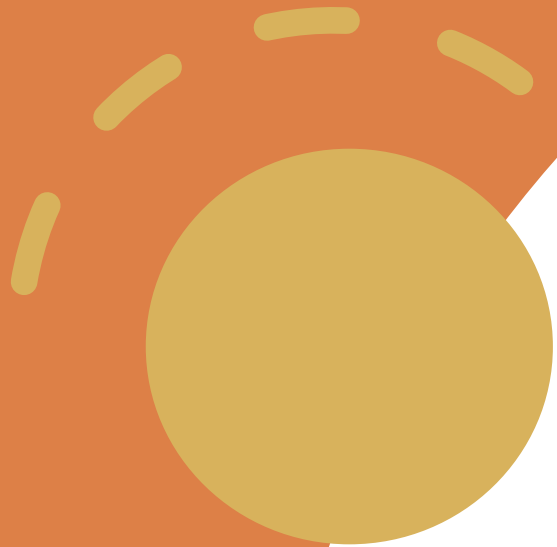
De procedure

Persoonsgerichte zorg bij vluchtelingen

Frequente medische problemen bij migratieachtergrond

Frequente medische problemen door de vlucht

Preventieve zorg bij vluchtelingen

“De procedure”

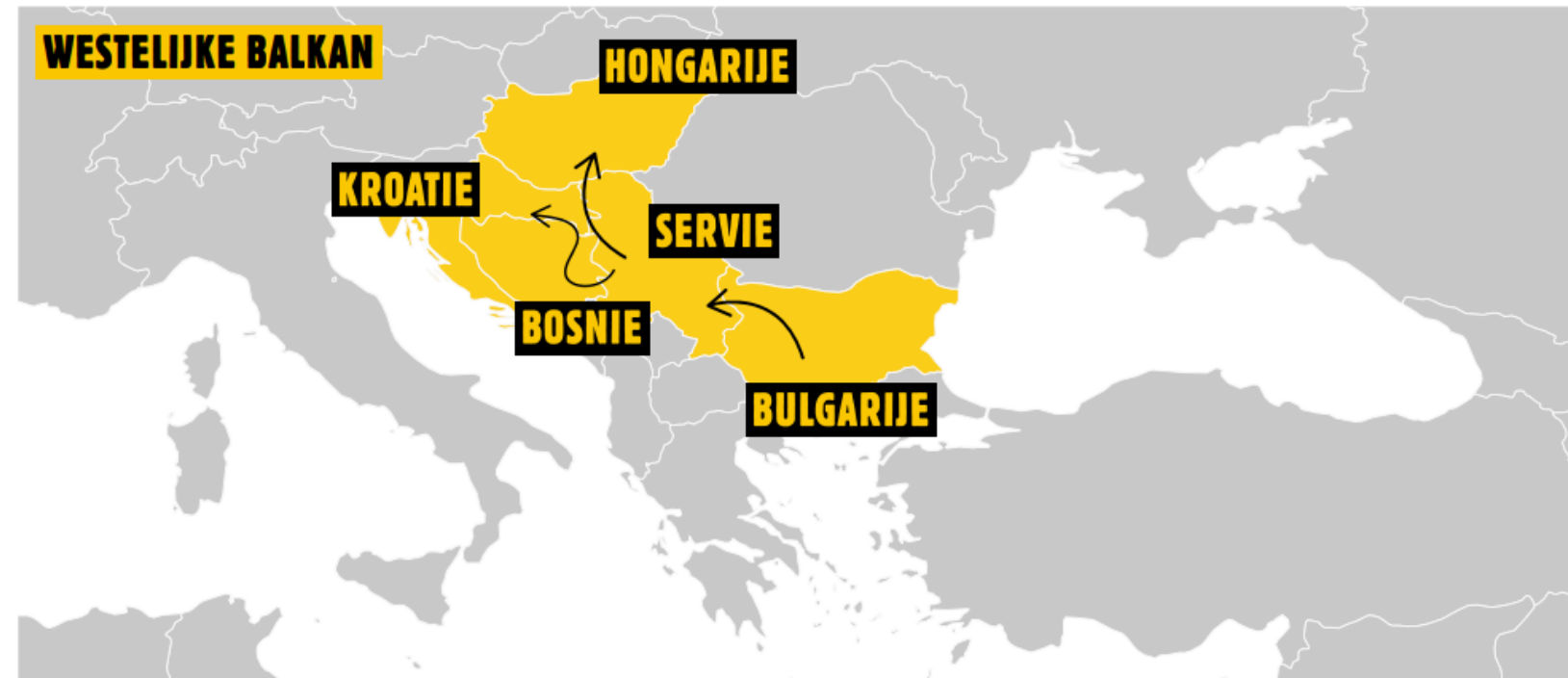
Verloop van asielaanvraag

Waarom vluchten?

- **Migrant:**
 - Vrijwillige zoektocht naar beter leven (studie, werk, ...) zou terug kunnen als gewenst
- **Vluchteling:**
 - Uit land ontvlucht uit angst voor geweld/vervolging, kan niet meer terug
 - Diverse redenen: oorlog, godsdienst, politieke overtuiging, seksuele voorkeur of het behoren tot een bepaalde etnische groep
- **Asielzoeker:**
 - Aanvraag tot asiel in een land ingediend

Hoe vluchten?

- Vanuit Midden Oosten

Hoe vluchten?

- Vanuit Oost-Europa

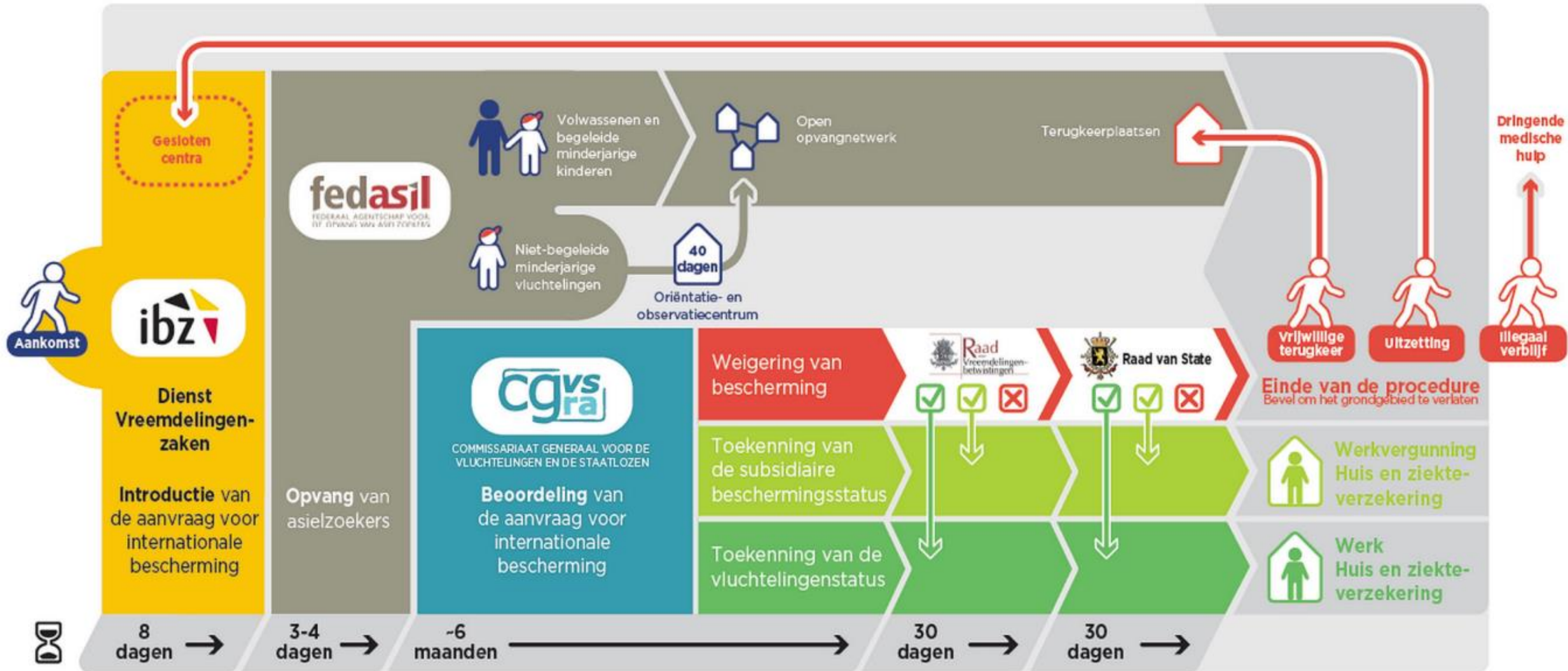

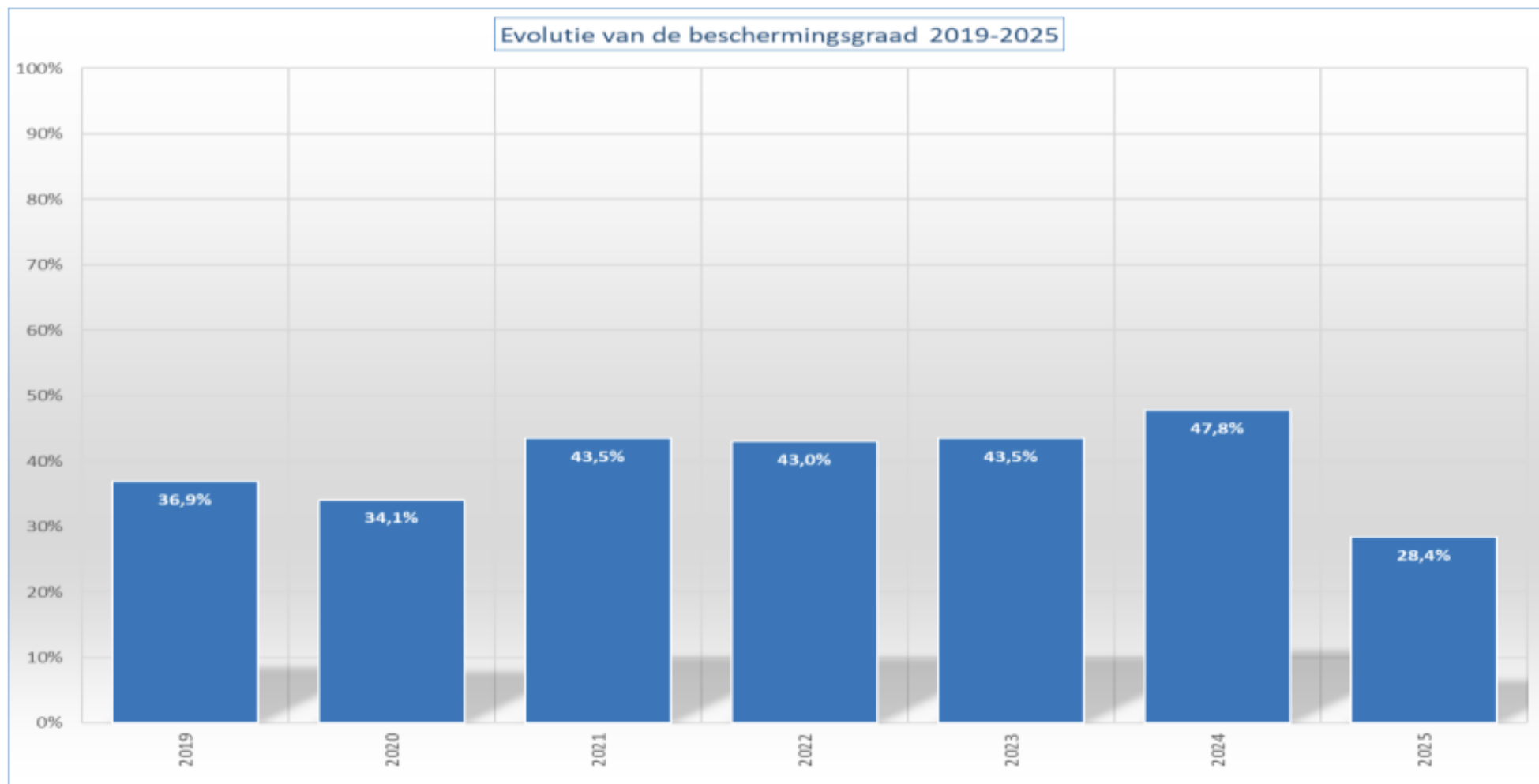
Hoe vluchten?

- Vanuit Afrika
- West-Middellandse zee = gevaarlijkste route

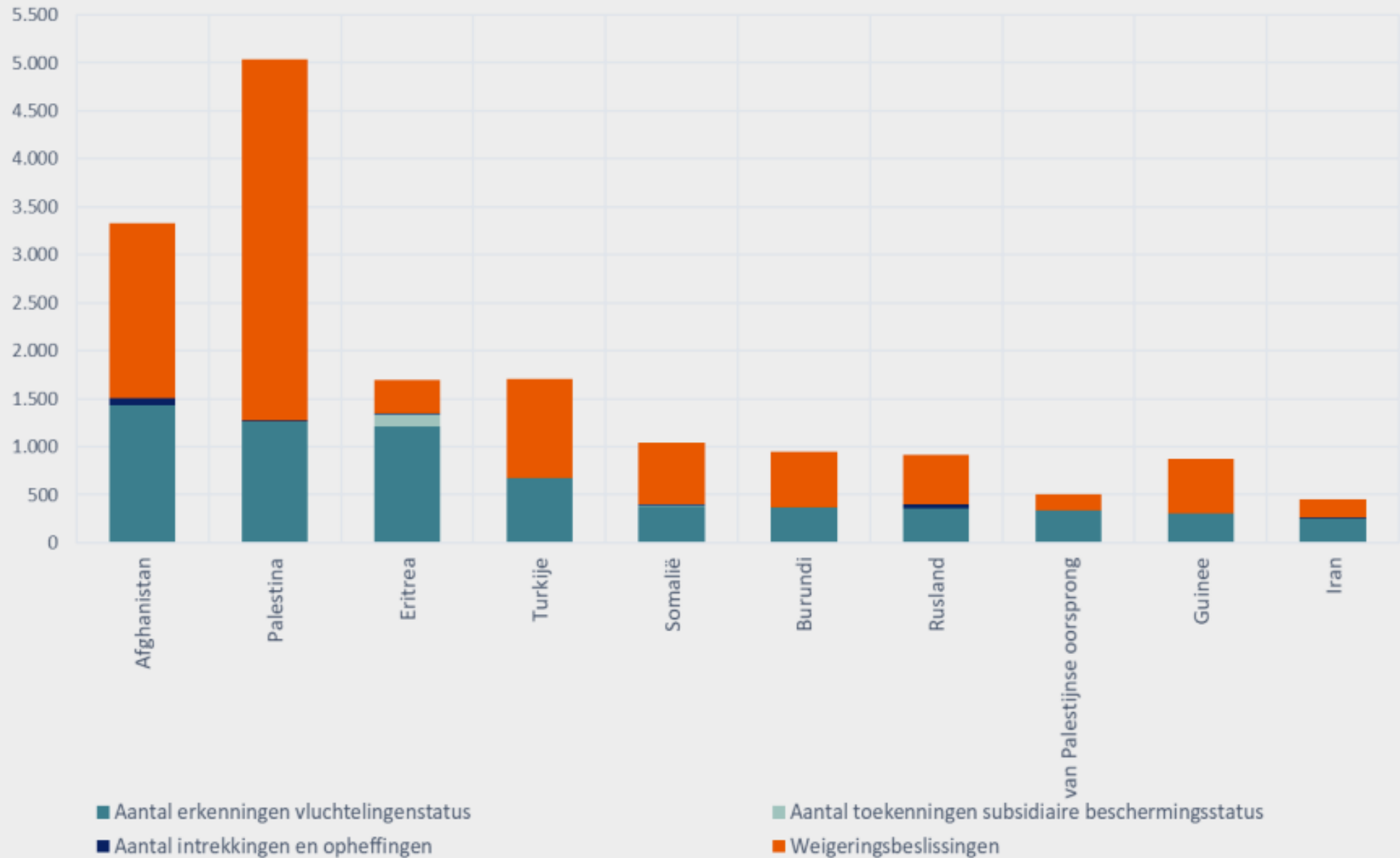
INTERNATIONALE BESCHERMING IN BELGIË

** De beschermingsgraad is het aandeel dossiers waarvoor het CGVS de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus verleende ten opzichte van het totaal aantal dossiers waarin een eindbeslissing werd genomen (= het totaal aantal beslissingen – tussenbeslissingen) – de intrekkingen & opheffingen.*

Top 10 nationaliteiten volgens het aantal personen dat een beslissing tot erkenning van de vluchtelingenstatus ontving in 2025

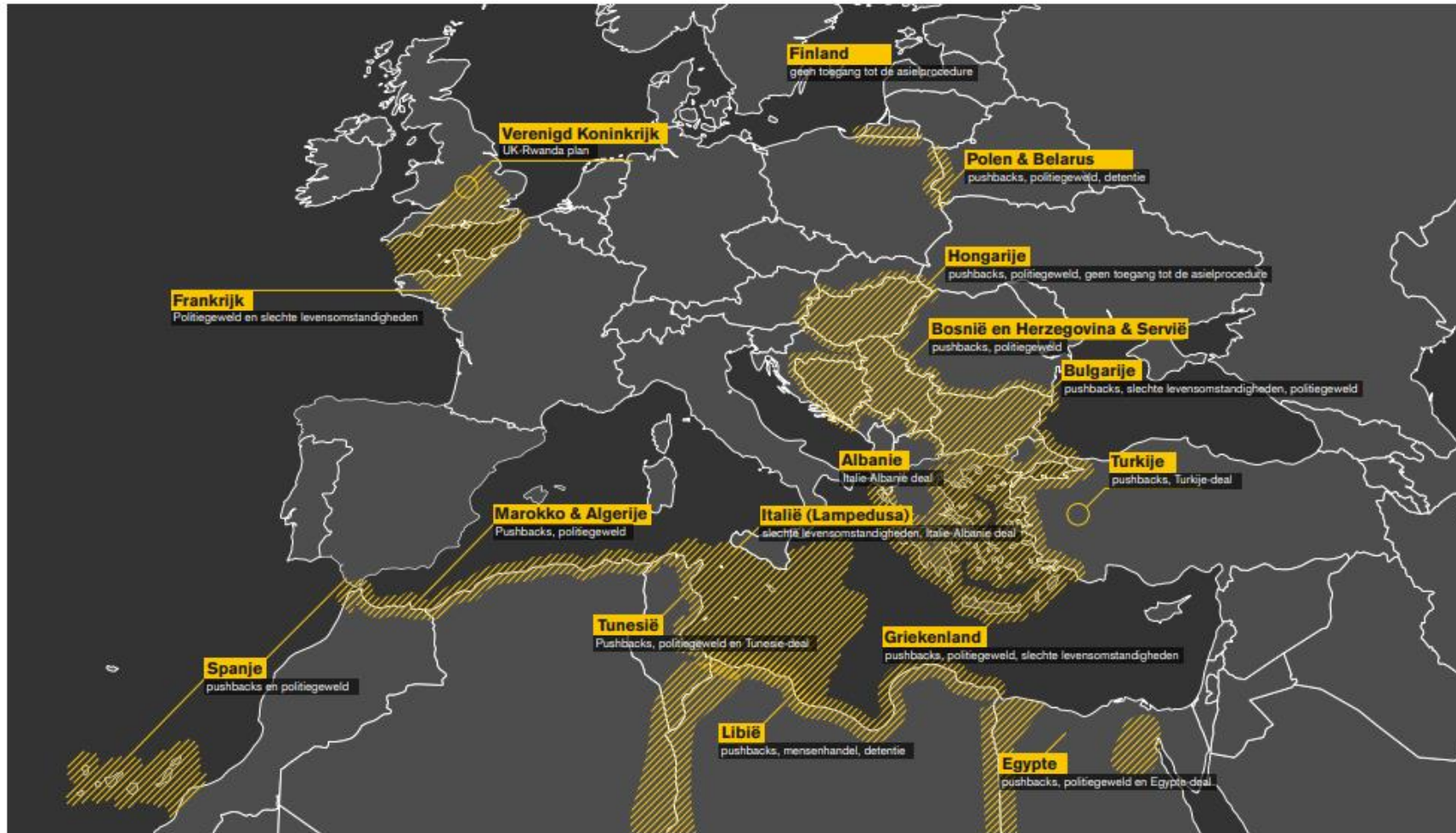

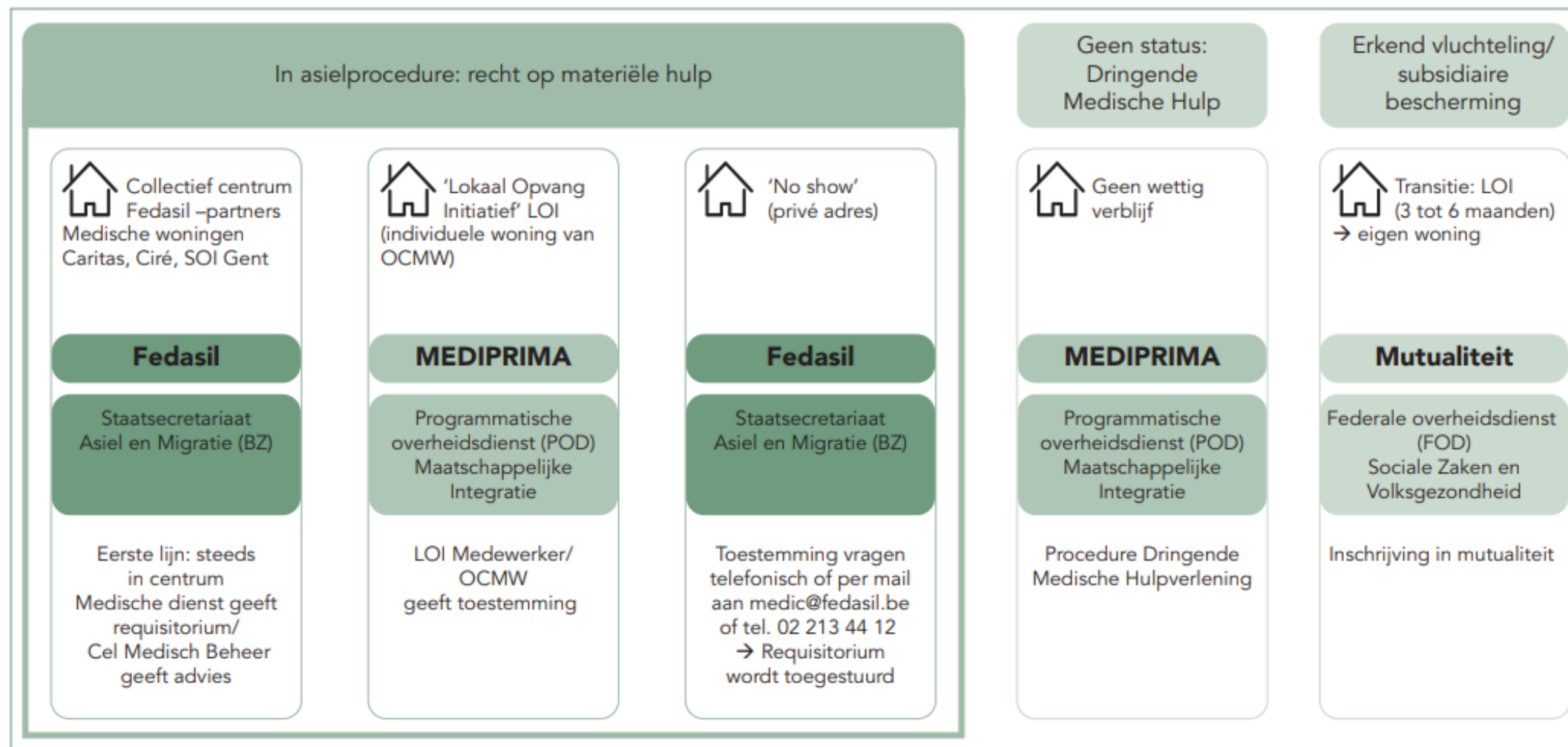
“Dublin”

- Dublinverordening III van de EU
- Er kan maar 1 EU-land verantwoordelijk zijn voor je asielprocedure
 - Soms goedkeuring/aanvraag lopende in ander land
 - Statutair dan reeds “beschermd”
 - Ook Bulgarije, Roemenië, Griekenland waar geweld op vluchtelingen frequent voorkomt
- Hoge kans op weigering aanvraag

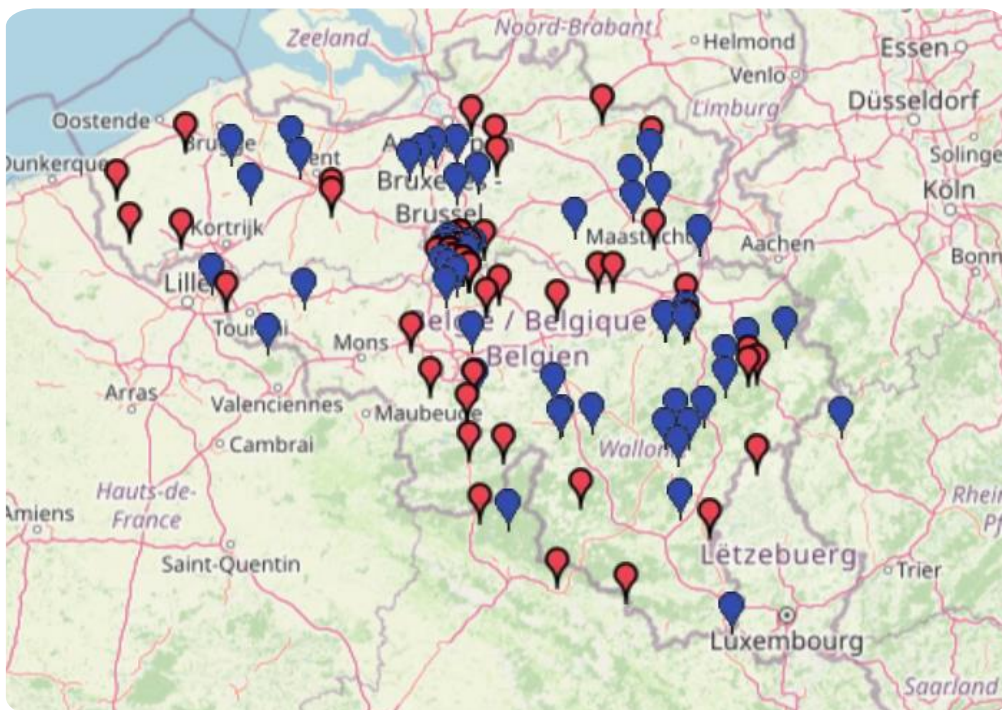
Voor gesloten deuren...

Figuur 2: Het verloop van de ten laste name van medische kosten, afhankelijk van de status en de verblijfplaats van de asielverzoeker.

Opvangcentra voor asielzoekers

- 100 in België
- Bed, bad, brood
- Begeleiding
 - Sociaal
 - Juridisch
 - Medisch-psychologisch
 - Tolken
 - Recht op klacht indienen
- Onderwijs
 - Kinderen (+ huiswerkbegeleiding)
 - Nederlandse les

Fedasil

- Eén van de partners die vluchtelingen opvangt
 - Naast o.a. Rode Kruis
- 23.000 in centra \leftrightarrow **42.000**
buiten centra
 - Belang kennis van huisartsen!
 - Ter info: Requisitoria binnenkort verleden tijd (HZIV)

Een dag op de medische dienst

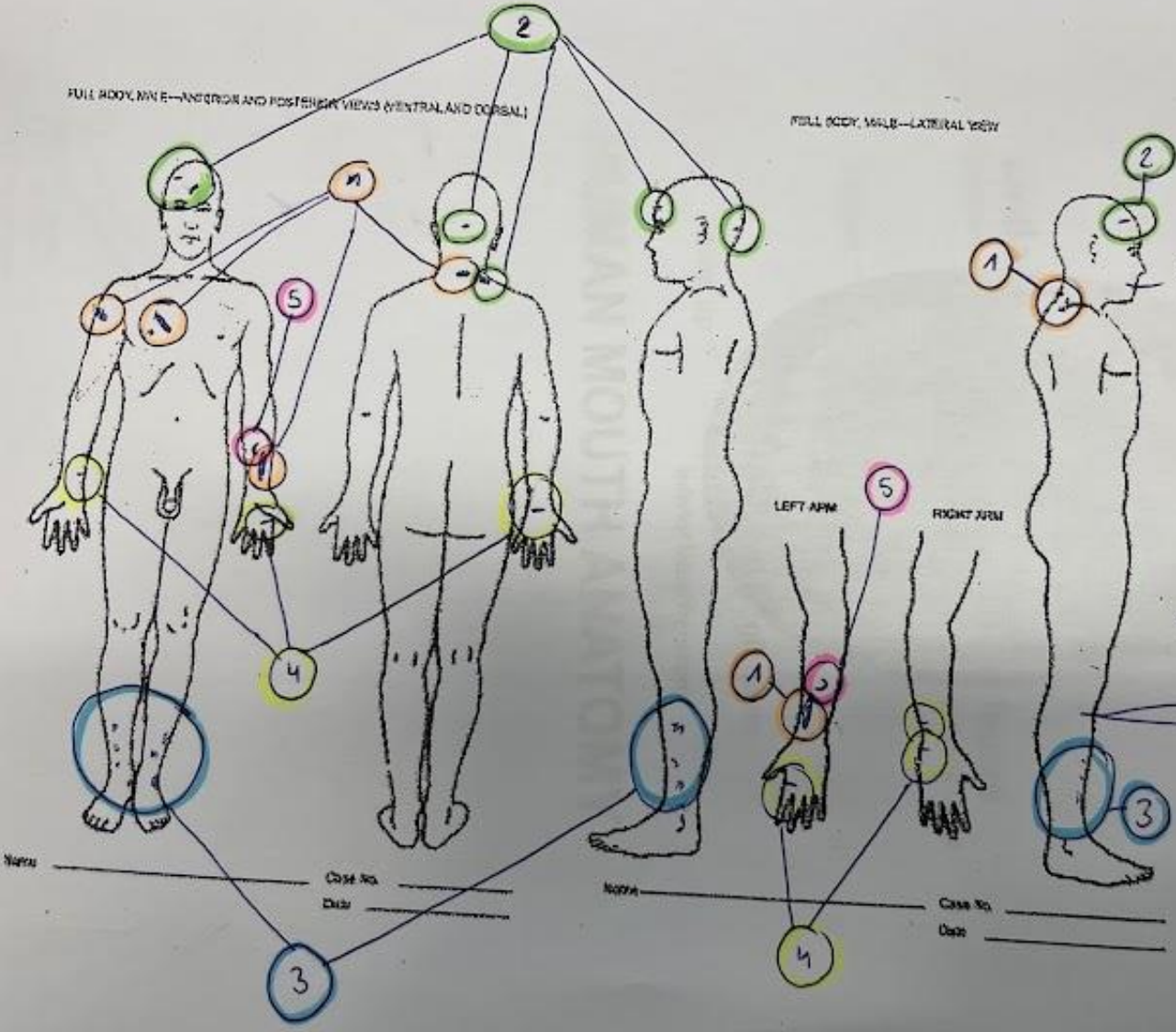
- Nurse-led consultaties
- Verwijzing naar arts zo nodig
- Psycholoog en soms psychiater in huis
- Tolken van Fedasil zelf, online of fysiek
- Artsen werken met Daktari
 - PMF opvragen mogelijk na transfer! (Via Siilo)

Hoe helpen?

- Attesteer zichtbare gevolgen van geweld
 - Littekenattest
 - VGV-attest bij vrouwen
 - Doe geen uitspraken over de waarachtigheid, maar meldt bijvoorbeeld “de aard van de vastgestelde letsels kan overeenkomen met het verhaal van de patiënt.”
- Maak een verslag van de medische problemen en de behandeling die de persoon krijgt
 - “Bouw een dossier”
 - Verwijs zo nodig naar specialist
 - Vb. als patiënt tijdelijk niet in staat is om deel te nemen aan interview
 - Vb. voor medische regularisatie

FULL BODY, MALE—ANTERIOR AND POSTERIOR VIEWS (VENTRAL AND DORSAL)

FULL BODY, MALE—LATERAL VIEW

MOND 6
ZIE BYLAGE 2.

Name _____
Case No. _____
Date _____

Name _____
Case No. _____
Date _____

Dr. Elina Vermeij
1-74998-89-004
FEDASL opvangcentrum
Kazanteweg 35, 2950 Kapellen

VGV attest

De uitwendige vrouwelijke geslachtsorganen zijn **intact**?

Ja: **geen** vrouwelijke genitale verminking vastgesteld

Neen, de volgende uitwendige vrouwelijke geslachtsorganen werden verwijderd:

Clitoris hoed en/of glans

Neen

Ja

Gedeeltelijk

Binnenste labia

Neen

Ja

Gedeeltelijk

Buitenste labia

Neen

Ja

Gedeeltelijk

Is de vaginale opening **vernauwd** door het hechten of samenkleven van de binnenste en/of buitenste labia (infibulatie)?

Neen

Ja

Is de vernauwde **vaginale opening opengemaakt** (desinfibulatie)?

Neen

Ja – gedeeltelijk, de vaginale opening is gedeeltelijk vrij

Ja – geheel, de vaginale opening is volledig vrij

De uitwendige vrouwelijke geslachtsorganen vertonen kenmerken van **andere ingrepen die om niet medische redenen** zijn uitgevoerd zoals piercing, punctie, het afschaven, incisies en cauterisatie?

Neen

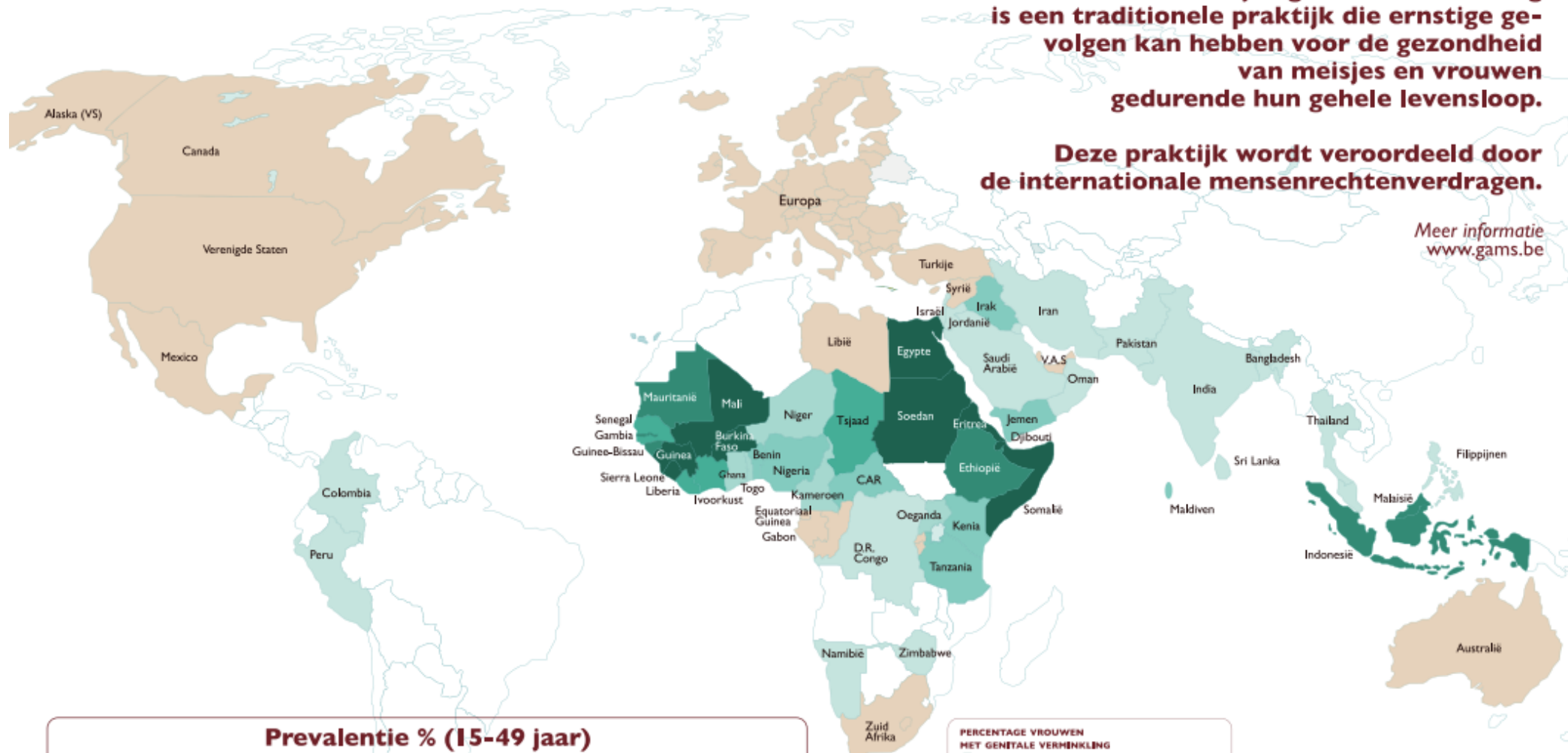
Ja

PREVALENTIE VAN VROUWELIJKE GENITALE VERMINKING IN DE WERELD

Vrouwelijke genitale verminking is een traditionele praktijk die ernstige gevolgen kan hebben voor de gezondheid van meisjes en vrouwen gedurende hun gehele levensloop.

Deze praktijk wordt veroordeeld door de internationale mensenrechtenverdragen.

Meer informatie
www.gams.be

Prevalentie % (15-49 jaar)

Bronnen gebaseerd op DHS & MICS (april 2022) en andere nationaal representatieve onderzoeken

Benin	9,2	Ghana	2,4	Kenia	21	Senegal	25,2
Burkina Faso	75,8	Guinee	94,5	Liberia	31,8	Sierra Leone	83
Centr. Afr. Rep	21,6	Guinee-Bissau	52,1	Maldiven	12,9	Somalië	99,2
Djibouti	93,1	Indonesië	51,2	Mali	88,6	Soedan	86,6
Egypte	87,2	Irak	7,4	Mauritanië	66,6	Tanzania	10
Eritrea	83	Ivoorkust	36,7	Niger	2	Togo	3,1
Ethiopië	65,2	Jemen	18,5	Nigeria	19,5	Tsjaad	34,1
Gambia	72,6	Kameroen	1,4	Oeganda	0,3		

Illustratie voor besnijdenis

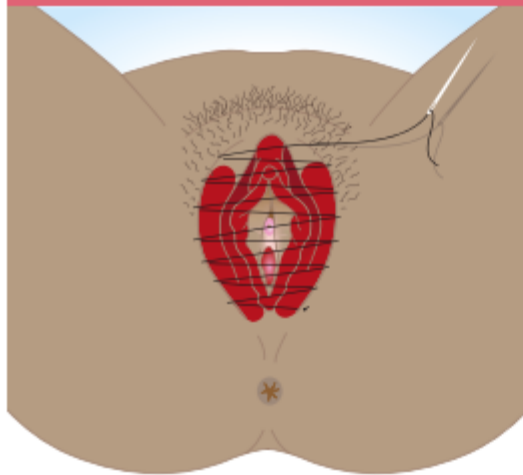
Illustratie na besnijdenis

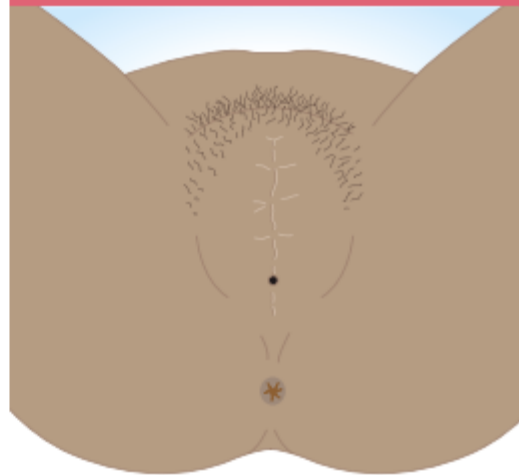
1 | Clitoridectomie: Gedeeltelijke of totale verwijdering van het zichtbare deel van de clitoris, met of zonder huidplooi rond de clitoris.

2 | Excisie: Gedeeltelijke of totale verwijdering van het zichtbare deel van de clitoris en de binnenste vulvalippen, met of zonder ver- enste vulvalippen.

Illustratie voor besnijdenis

Illustratie na besnijdenis

3 | infibulatie: Vernauwen van de vaginale opening door het wegsnijden en aan elkaar maken van de binnenste en/of buitenste vulvalippen, met of zonder verwijdering van het zichtbare deel van de clitoris.

Persoonsgerichte zorg voor vluchtelingen

Basisprincipes

Cultuursensitieve praktijkvoering: algemeen

- Website
 - Voorzie foto's van de medewerkers
 - Gebruik eenvoudige taal op je website
 - Gebruik bij voorkeur een online aanmeldsysteem voor de agenda dat niet gevoelig is voor accenten vb. login met rijksregisternummer
- Organisatie
 - Voorzie eventueel een intakeconsult
 - Uitleg over het Belgisch zorglandschap
 - Werking van de praktijk
 - Voorzien praktijkbrochure
 - vb. belmoment, wanneer welke arts aanwezig is, ...

Cultuursensitieve praktijkvoering: consultatie

Intake en anamnese

- Begroet de patiënt
- Start met een open vraag die betrokkenheid toont
- Gebruik de bewoording van de patiënt
 - Vb. vertaal “dol in het hoofd” niet naar “duizeligheid”

Klinisch onderzoek

- In het begin altijd doen!
- “Placebo effect van woorden”
 - Vb. Je hart klopt heel sterk
 - Vb. Je bloeddruk is prima

Beleid

- Maak gebruik van hulpmiddelen en beeldmateriaal
 - Vb. eenvoudig hoofdpijndagboek
 - Vb. H. Pylori behandeling
- Bekrachtig positief
 - Vb. dit medicijn werkt uit mijn ervaring heel goed
 - Vb. Je lichaam is sterk en zal dit zelf oplossen
- Spreek in ‘behoud van gezondheid’ in plaats van ‘voorkomen van ziekte’
- Terugvraagmethode

BEHANDELING VAN BACTERIE
H. PYLORI

AMOXICILLINE

FLAGYL

CLARITHROMYCINE

ESOMEPRAZOLE

NEEM DIT MEDICIJN VOOR **10 DAGEN**

STOP DE NIET VOOR DE 10 DAGEN GEDAAN ZIJN !!!!!

GA NAAR WANNEER ER EEN PROBLEEM IS MET DE MEDICATIE

6 WEKEN NA DE BEHANDELING DOEN WE EEN NIEUW STOELGANGSSTAAL

				
SERTRALINE 50MG 				
MIRTAZAPINE 15MG 				
PARACETAMOL 1000MG 				
	TOT 4X/DAG			
TRAMADOL 50MG 				
	TOT 2X/DAG			

De patiënt met taalbarrière

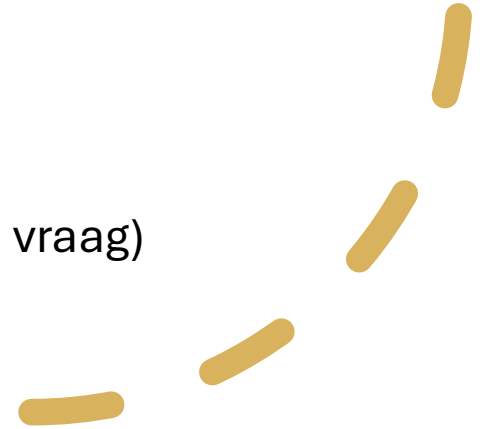
- Duurt gemiddeld 4-7 jaar voor je taal genoeg machtig bent om naar de dokter te gaan **bij normale geletterdheid**
- Hoe meer er geknikt wordt hoe minder er vaak begrepen wordt
- Hoe moeilijker de anamnese, hoe belangrijker het klinisch onderzoek
- Belang non-verbale communicatie
 - Glimlachen
 - Oogcontact
 - Je bent soms enige sociaal contact van deze patiënten
- Taalbarrière \neq schild om slechte zorg te verantwoorden
- Tolken: initieel grote inspanning, maar loont achteraf (minder acute raadplegingen, minder spoedbezoeken, ...)

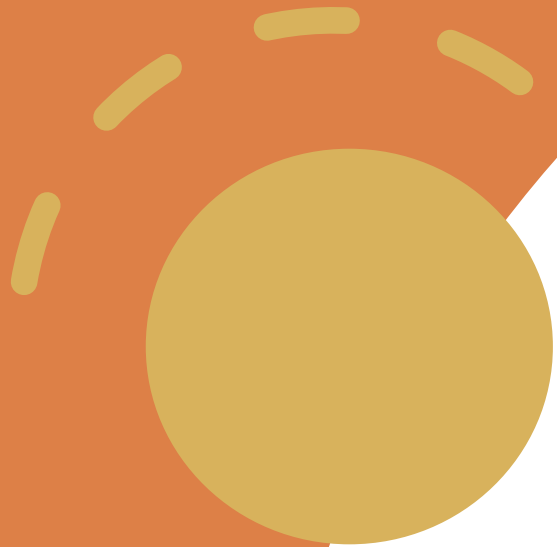
De patiënt met taalbarrière - hulpmiddelen

- **Professionele tolken (via video)**
 - Intercult: gratis account aanvragen
 - Atlas: betalend, meer talen beschikbaar
- **Informele tolken**
 - Naargelang het onderwerp niet zo slecht
 - 25-40% van de informele tolken zegt informatie van arts anders te presenteren aan patiënt
 - Verwachtingen van consult worden door patiënt vaak al op voorhand overlopen met tolk
 - Vaak voorkeur van patiënt t.o.v. professionele tol
- **Apps**
 - Care2translate: 2 talen gratis!
 - Tip: kies voor talen die zonder spraakfunctie op google translate staan vb. Tigrynja en Pashto/Dari
 - Google translate
 - Foto functie voor buitenlandse verslagen
 - Apple translate
 - <https://www.tigrinyatranslate.com/main/>

De patiënt met taalbarrière – tips

- **Videotolk**
 - Aparte webcam gericht naar patiënt (mits toestemming)
 - Bufferblok voor je consultatie
 - Bereid je consult voor
 - Liefst duur van 30 minuten (gesprek duurt langer want alles wordt dubbel gezegd)
 - Licht de tolk ook in over emotie (“mevrouw huilt”) of stiltes (“we denken even na”)
 - Herformuleer waar nodig
 - Terugvraagmethode
- **Informele tolk**
 - Vraag expliciet na om te vertalen als het stil blijft
 - Gebruikt korte zinnen
 - Richt je naar de patiënt
- **Apps**
 - Korte zinnen, 1 per 1
 - Gespreksfunctie
 - Apps detecteren moeilijk intonatie (vb. bij vraag)

Preventieve zorg en screening voor vluchtelingen

Preventieve zorg: algemeen

- Ook bij 2^e generatie migranten minder goed in orde
- Beperkte deelname aan bevolkingsonderzoeken
 - Krijgen brief, maar weten niet wat het betekent
 - Soms wantrouwen t.o.v. overheidsprogramma's
- Hoger risico op cardiovasculaire aandoeningen, auto-immuunadoeningen en diabetes
 - Familiaal, maar ook door chronische stress, armoede, roken, ...

Preventieve zorg: bij aankomst

Anamnese

- Uitgebreide medische anamnese
- Psychische inschatting
 - Nood aan psychologische zorg?
- Geweld meegemaakt?
 - VGV, seksueel geweld, fysiek geweld
- Contraceptiewens?

Klinisch onderzoek

- Specifiek:
 - Huidletsels
 - Mondinspectie
 - Klieren
- Parameters

Technische onderzoeken

- Labo
- Tuberculose screening

Handeling

- Inhaalvaccinaties: zie [advies HGR](#)
- Denk eraan bij gezinshereniging!
- Vraag naar vaccinatiebewijs

Signalering van psychische klachten bij vluchtelingen

	VRAGEN 'Vaak' betekent: meer dan normaal en leed veroorzakend	JA	NEE
1	Val je vaak moeilijk in slaap?		
2	Heb je vaak last van nachtmerries?		
3	Heb je vaak hoofdpijn?		
4	Heb je vaak last van lichamelijke pijnklachten?		
5	Word je snel boos?		
6	Denk je vaak terug aan pijnlijke ervaringen uit het verleden?		
7	Voel je je vaak bang of angstig?		
8	Vergeet je vaak gewone dagelijkse dingen?		
9	Valt je op dat je steeds minder interesse hebt in dingen?		
10	Heb je vaak moeite om je te concentreren?		
	Aantal antwoorden met 'JA' en 'NEE'		

<https://www.pharos.nl/kennisbank/protect-vragen/>

Beoordeling

Het aantal maal dat 'ja' is geantwoord geeft een indicatie over het risico op psychische problematiek.

0 - 3	4 - 7	8 - 10
Laag risico	Medium risico	Hoog risico

Screeningslabo

- Algemeen bloedbeeld
- Infectieziekten
 - HIV
 - Syfilis
 - Hepatitis B
 - Hepatitis C
 - Urine: gonorrhoe en chlamydia?
- Glycemie
- Leverset en nierfunctie
- Overweeg
 - Urineonderzoek
 - Pijnloze hematurie → Schistosomiasis?
 - Stoelgangsonderzoek
 - O.a. Schistosomiasis
 - CAVE: veel andere 'onbelangrijke' darmparasieten
 - Totaal IgE bepaling
 - Parasieten
 - G6PD-levels
- Zwangerschap
 - Zeker Varicella IgG testen!

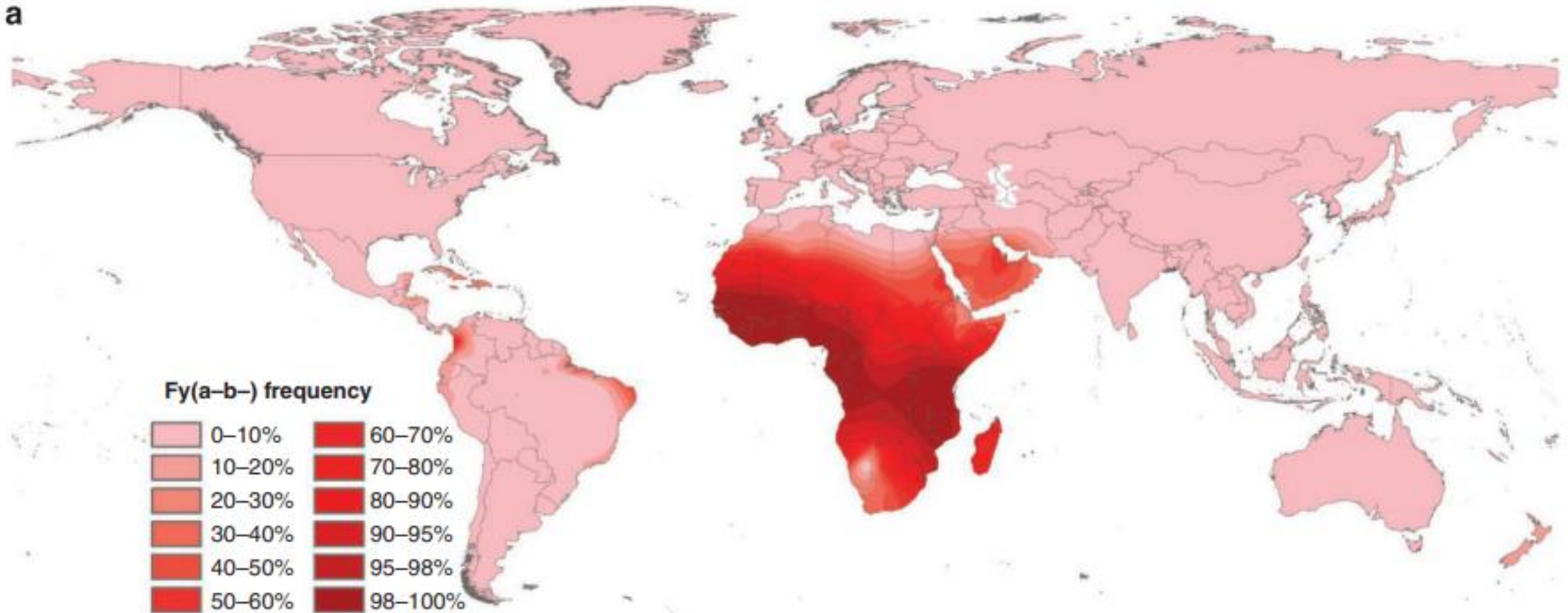
Een paar bijzondere laboresultaten

- Microcytair, licht anemisch
 - Denk thalassemia minor
 - Van belang bij kinderswens (major)
 - Hb-electroforese enkel mogelijk als geen ijzertekort
- Neutropenie
 - denk benigne ethnische neutropenie
 - Laag absoluut aantal neutrofielen
 - Géén verhoogd infectierisico
 - Vooral Sub-Saharaans Afrika
- Eosinofilie → denk parasieten
 - Bij buikklachten: Schistosomiasis?
 - Andere darmparasitosen?

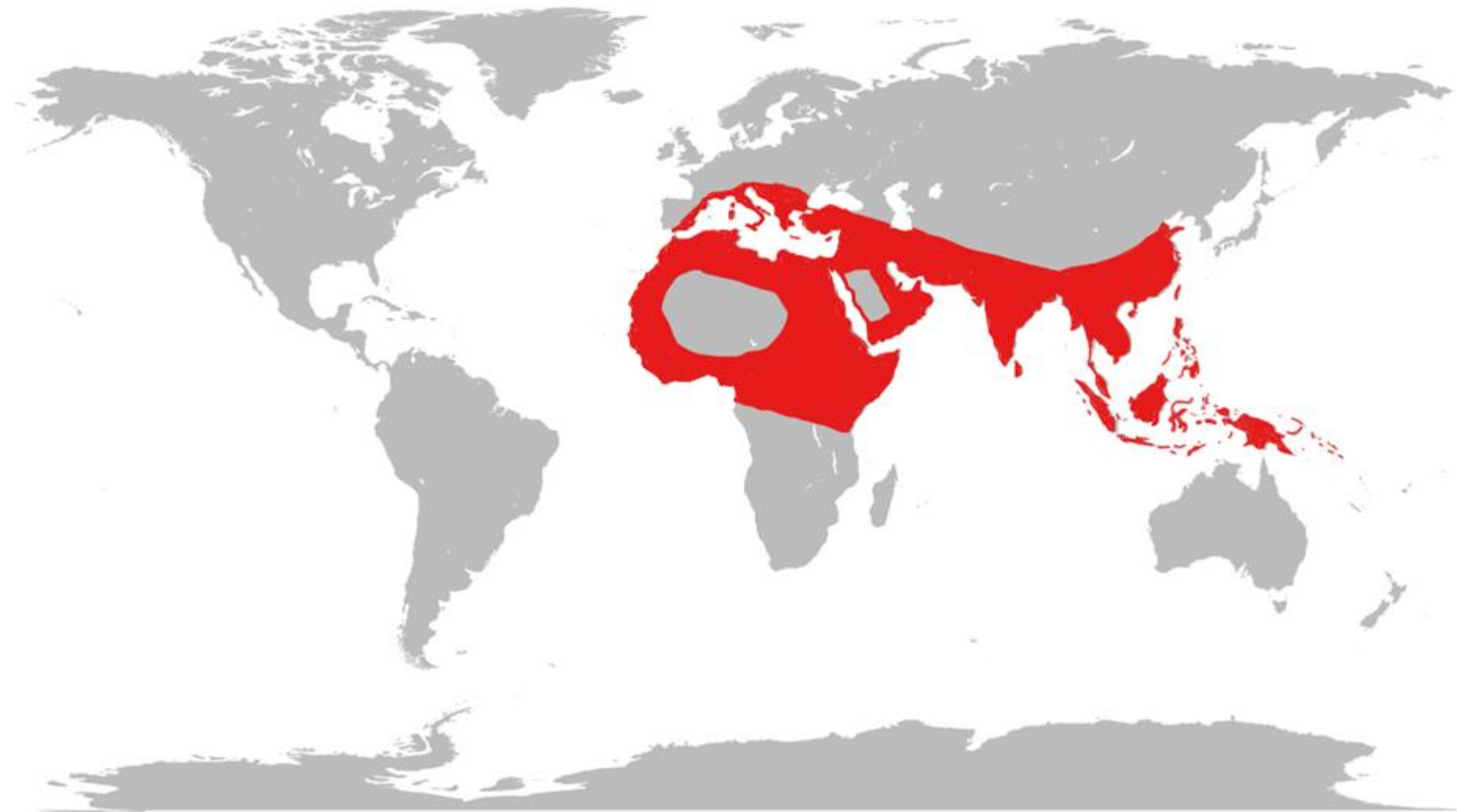

Benigne ethnische neutropenie

a

Thalassemie (alfa/beta)

Een paar bijzondere laboresultaten

- Patiënt die onwel is met geelzucht na inname van o.a Nitrofurantoïne, co-trimoxazole, kininesulfaat, aspirine

→ Denk **G6PD-deficiëntie**

- X-gebonden
- Hemolyse bij oxidatieve stress (vb. ziekte, maar ook overmatig gebruik alcohol, roken, medicatie, favabonen)
- Controleer tekens van hemolyse in labo
 - Reticulocyten
 - LDH
 - Bilirubine
 - G6PD-dosering

Een paar bijzondere laboresultaten

- Sikkelcelanemie
 - Meestal gekend door patiënt
 - Hb electroforese toont abnormaal HbS
- Zeer pijnlijke aandoening
 - Gewrichtspijnen
 - Acute chest
- Zeer moeilijk in opvangcentrum (koude kamers en gangen als triggers...)

Sickle cell disease symptoms include:

Frequent pain episodes.

Pain affects your child's chest, back, legs and arms most often.

Swelling and inflammation of their joints.

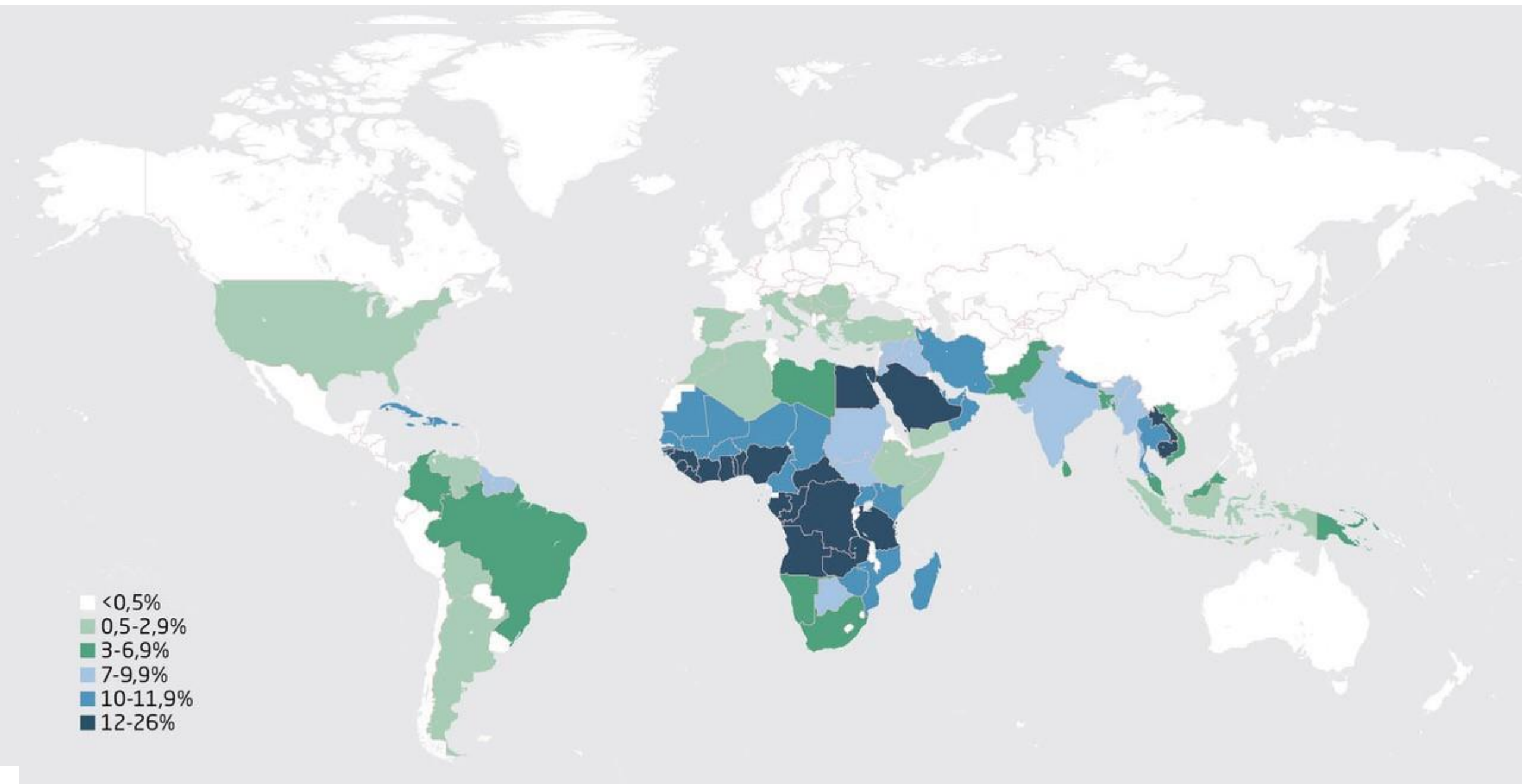
Painful swelling of their hands and feet.

Anemia, causing fatigue, paleness and weakness.

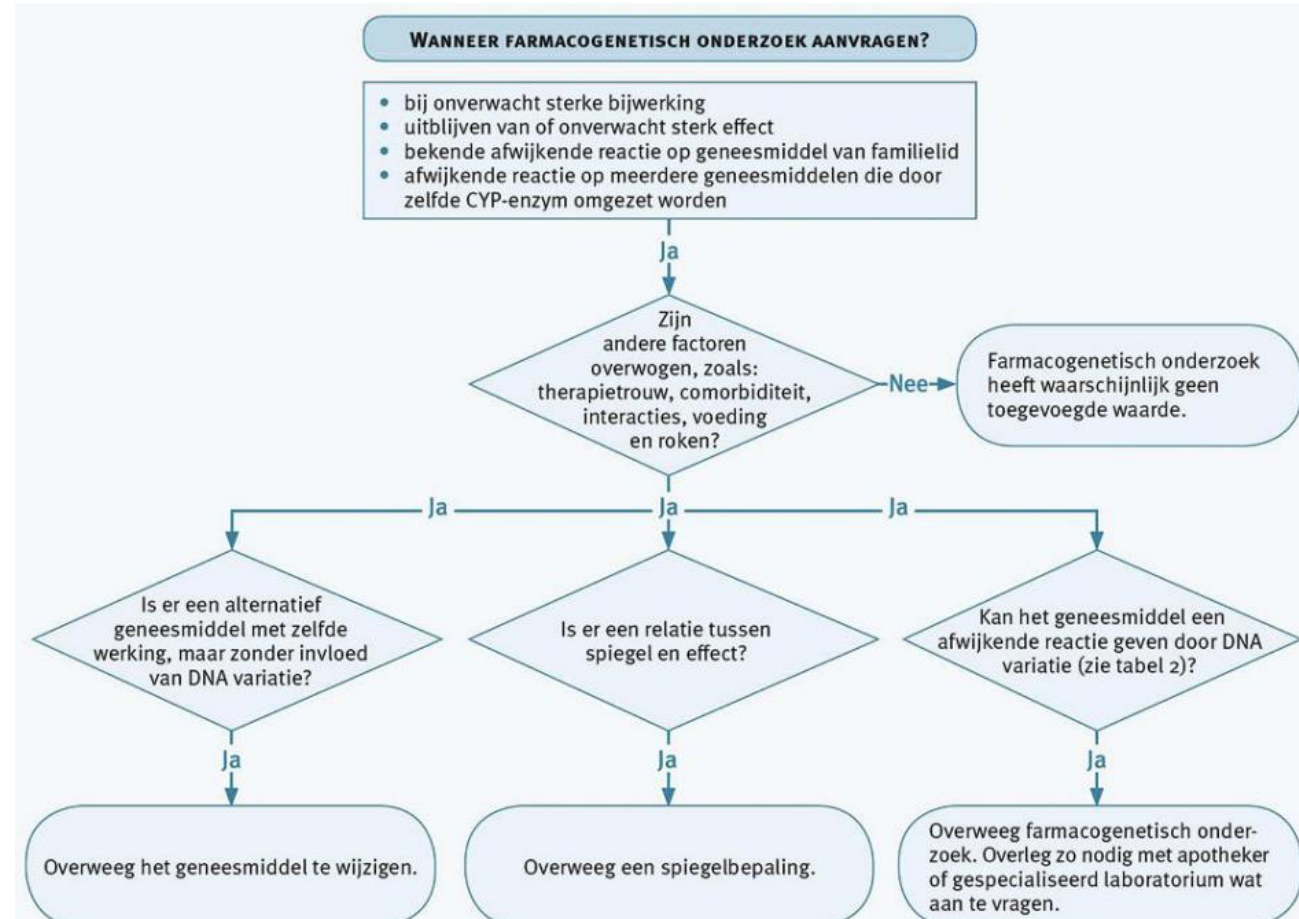
Jaundice (yellowing of skin and whites of eyes).

- <0,5%
- 0,5-2,9%
- 3-6,9%
- 7-9,9%
- 10-11,9%
- 12-26%

Farmacogenetische verschillen

- Onverwacht sterk/zwak effect van medicatie
- Vb. CYP2D6
 - Vb. Codeïne: bij ultrarapid metabolizers, 30% van de Ethiopiërs en Eritreërs
 - Vb. Amitriptyline en andere psychofarmaca met heel zware bijwerkingen door slow metabolizers (19% van bepaalde Afrikaanse ethniciteiten)
- Nog groeiend veld, kan getest worden maar niet teurgbetaald

Hepatitis B

- Frequent verticale transmissie moeder-kind, maar ook
 - Scheermesjes / barbier
 - Tandborstel
- 30% cirrose bij chronische hepatitis B
- Bepaal HBsAg en leverset
 - Verwijs als afwijkend voor fibroscan
 - Rest van testen (HBcAS, HBeAg, virale lading op indicatie)

Interpreting Hepatitis B Blood Test Results

Interpretation & Action Needed	HBsAg Hepatitis B Surface Antigen	HBsAb (anti-HBs) Hepatitis B Surface Antibody	HBcAb (anti-HBc) Hepatitis B Core Antibody
Not Immune - Not Protected Has not been infected, but still at risk for possible hep B infection. Vaccine is needed.	—	—	—
*Immune Controlled - Protected Surface antibodies present due to natural infection. Has recovered from a prior hep B infection. Cannot infect others. No vaccine is needed.	—	+	+
Immune - Protected Has been vaccinated. Does not have the virus and has never been infected. No vaccine is needed.	—	+	—
Infected Positive HBsAg indicates hep B virus is present. Virus can spread to others. Find a doctor who is knowledgeable about hep B for further evaluation. More Testing Needed.	+	—	+
*Could be Infected Result unclear - possible past or current hep B infection. Find a doctor who is knowledgeable about hep B for further evaluation. More Testing Needed.	—	—	+

*Inform all doctors about a prior or current hepatitis B infection and include this information as part of your health history. Talk to doctors before taking immune system suppressing medications to understand the risk for possible hep B reactivation.

Hepatitis C

- Amper verticale transmissie
- Specifieke risicogroepen: MSM en druggebruikers
- 20% geneest spontaan
- Hepatitis C antistoffen
 - Maakt geen onderscheid tussen huidige en vroegere infectie
 - Herinfectie mogelijk
- Daarnaast natuurlijk nog HIV, Syfilis, ... maar kiezen is verliezen 😊

Tuberculosescreening

Chronisch
hoesten

Vermageren

Nachtzweeten

Koorts

Algemene
malaise

Pijn aan de
borstkas

Verminderde
eetlust

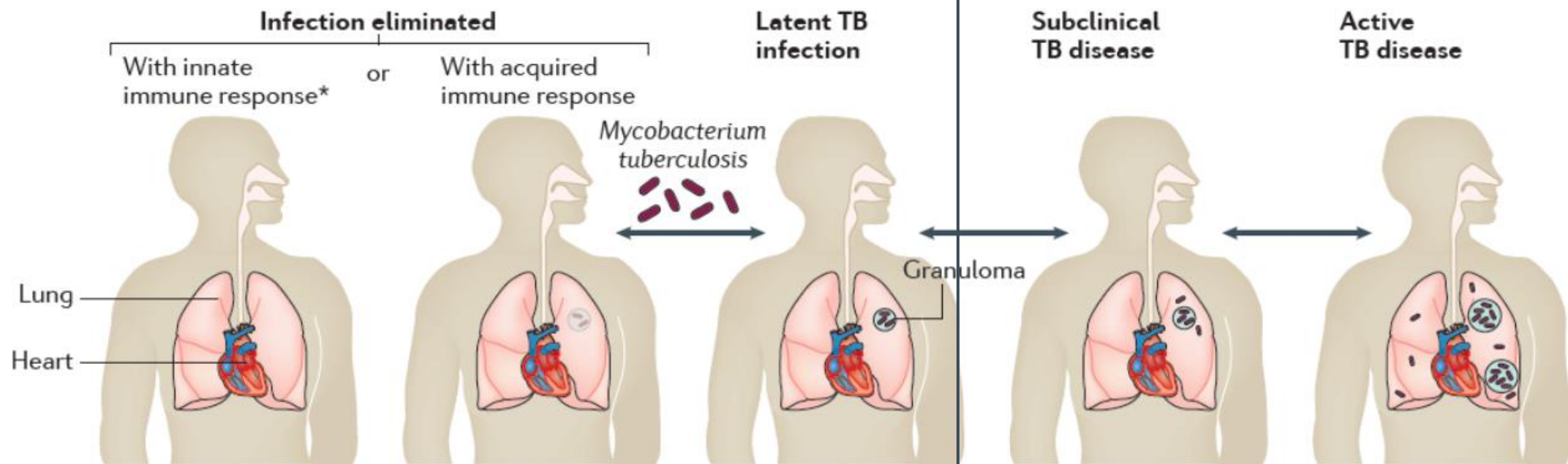
- Iedereen krijg RX thorax bij aanmelding Fedasil
 - Behalve kinderen <12j en zwangeren, slecht mobiele of geagiteerde patiënten en niet-begeleide minderjarige meisjes
 - Deze laatste groepen krijgen intradermo
- Ook gratis via VRGT
 - daar ook advies behandeling
- Symptomen bevragen is ook al vorm van screening vb. als reeds RX gehad in het verleden
- Zelf aan denken bij gezinshereniging

Tuberculose

- Frequent bij vluchtelingen
 - Reeds in land van herkomst
 - Of precaire omstandigheden tijdens vlucht
 - Verhoogde vatbaarheid voor infecties
 - Latente tuberculose → Actieve tuberculose

Table 1: Risk of Developing TB Disease

Risk Factor	Risk of Developing TB Disease	Description
TB infection and no risk factors	About 10% over a lifetime	For people with TB infection, no risk factors , and no treatment, the risk is about 5% in the first 2 years after infection and about 10% over a lifetime.
TB infection and diabetes	About 30% over a lifetime	For people with TB infection, diabetes , and no LTBI treatment, the risk is about 30% over a lifetime (3 times as high as those with no risk factors).
TB infection and HIV infection	About 7% to 10% PER YEAR	For people with TB infection, untreated HIV infection and with no LTBI treatment, the risk is about 7% to 10% PER YEAR, a very high risk over a lifetime.

TST	Negative	Positive	Positive	Positive	Usually positive
IGRA	Negative	Positive	Positive	Positive	Usually positive
Culture	Negative	Negative	Negative	Intermittently positive	Positive
Sputum smear	Negative	Negative	Negative	Usually negative	Positive or negative
Infectious	No	No	No	Sporadically	Yes
Symptoms	None	None	None	Mild or none	Mild to severe
Preferred treatment	None	None	Preventive therapy	Multidrug therapy	Multidrug therapy

Tuberculose

- Frequenter extrapulmonaal bij migranten
 - \neq besmettelijk
 - Enkel besmettelijk als sputumkweek positief
 - Locaties
 - Lymfeklieren,
 - Pleura,
 - Botten & gewrichten (Vb. ZvPott)
 - Maagdarmsstelsel

Tuberculose: behandeling

- 2 maanden opstartfase + 4 maanden continuatiefase
- Belang therapietrouw
- Frequent **leverfunctiestoornissen**
 - De levertesten moeten minimaal op dag 15 en maand 2 bepaald worden
 - Als verhoogd: Nagaan of de dosering van isoniazide, rifampicine en vooral pyrazinamide (< 25 mg/kg/dag) aangepast is aan het lichaamsgewicht.
 - Andere oorzaken buiten de TB-behandeling uitsluiten.
 - Alcohol en alle hepatotoxische medicatie stoppen.

Tuberculose: behandeling

TABEL 5. EERSTELIJNSGENEESMIDDELEN EN HUN NEVENWERKINGEN	
Geneesmiddelen	Nevenwerkingen / interacties
Isoniazide	<ul style="list-style-type: none">• Levertoxiciteit• Huiduitslag• Perifere neuropathie• ↘ metabolisme van de anticonvulsiva• Epilepsie bij overdosering
Rifampicine	<ul style="list-style-type: none">• Oranje verkleuring van urine, stoelgang, tranen• Levertoxiciteit• Gastro-intestinale problemen• Huiduitslag• ↗ metabolisme van de corticosteroiden, digitoxine, coumarines, fenytoïne, theofylline, orale antidiabetica, antiproteasen• ↘ doeltreffendheid van orale contraceptiva• Ernstige overgevoelighedsreacties (in geval van intermitterende toediening)
Pyrazinamide	<ul style="list-style-type: none">• Levertoxiciteit (vooral bij hoge dosissen)• ↗ urinezuur (zelden met gewrichtspijnen tot gevolg)• Huiduitslag
Ethambutol	<ul style="list-style-type: none">• Gezichtsstoornissen (afhankelijk van de dosis): ↘ gezichtsveld, ↘ kleurenonderscheid• Voorzichtigheid geboden in geval van nierinsufficiëntie

Tuberculose: opvolging behandeling

TABEL 7. MINIMALE OPVOLGING BIJ HET BEHANDELEN VAN EEN PULMONALE TUBERCULOSE (D = DAG, M = MAAND)										
	INITIAL	J 15	M1	M2	M3	M4	M5	M6	(M9)	M12
Raadpleging	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	(✓)	✓
RMO en cultuur	✓	✓*		✓			✓**			
Antibiogram	✓	Indien verdenking resistentie: herhalen en uitgebreid antibiogram overwegen								
Radiografie thorax	✓			✓				✓	(✓)	✓ in geval van restlaesies
Levertesten	✓	✓	(✓)	✓						
Kreatinine	✓									
Uricemie	✓									
Bloedbeeld	✓			✓						
Sedimentatie-snelheid/CRP	✓									
HIV Test	✓ (CCC)									
Gezichtsvermogen	✓	Letten op problemen gezichtsveld of kleurenonderscheid indien EMB								

RMO = rechtstreeks microscopisch onderzoek

* nagaan of het RMO negatief wordt in geval van respiratoire afzondering

** indien sputum beschikbaar

CCC = Counseling Consent Confidentiality (informatie, toestemming, bescherming van de persoonlijke levenssfeer)

Gezondheidsproblemen door de vlucht

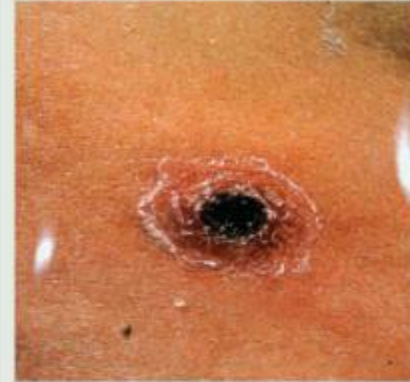
Praktische handvatten

Huidulcers

Tabel: Differentieeldiagnose tussen ecthyma, cutane leishmaniasis, cutane difterie en een eschar.

	Ecthyma	Cutane leishmaniasis	Cutane difterie	Rickettsia eschar
				
Verwekker	Stafylo- of streptokokken	Leishmania sp. parasiet	C. Diphtheriae / Ulcerans	Rickettsiaceae sp.
Voorkomen	Globaal	Midden Oosten, Zuid- en Midden-Amerika, Afrika	Importziekte in Europa, daarnaast Midden-Oosten, Azië, Oost-Europa	Voornamelijk Zuidoost-Azië, Sub-Saharaans Afrika, Caraïben en Oceanië
Aspect ulcer	Uitgeponst ulcer, solitair of multiple, korstvorming of etterig beslag	Droog of nattend, traag helend, opvallend 'pijnlijk' ulcer; opgeworpen rand; veelal solitair, zeldzaam multipel	Slecht genezend uitgeponst ulcer met eerder grijs beslag	Zwarte korst op insteekplaats
Systemische symptomen	Soms koorts	Veelal geen systemische klachten	Veelal geen systemische klachten	Vaak koorts, malaise
Lokale symptomen	Pijnlijk	Pijnloos	Soms pijnloos	Jeukend, pijnloos
Bevestiging diagnose	Bacteriële kweek	PCR op biopt	Bacteriële kweek	PCR op wisserafname

Huidulcers

- Begin met wondzorg
 - Reiniging
 - Iso-betadine
- Bij tekens van uitbreidende infectie: flucloxacilline
- Overweeg
 - Meestal staphylokokken en streptokokken
 - Cutane difterie kweek specifiek aanvragen in labo

Psychische aandoeningen

- Frequent voorkomend!
 - Psychische stress – “overspoeling”
 - Slaapstoornissen
 - Angst
 - Depressie
 - PTSD
 - Psychose (RR 2,5 t.o.v. algemene populatie)
 - Psychosomatiek

Psychosomatiek: ALK

- Combinatie van hoog risico op stress-gerelateerde klachten + culturele beleving van psychisch lijden
- Zeer frequent: +- 50% van de vluchtelingen, alle leeftijden
 - Thoracale pijn
 - Chronische buikklachten
 - Duizeligheid
 - Hoofdpijn
- Moeilijk behandelbaar
 - Psycho-educatie
 - Begint met herstel van hoofd-lichaam
 - Laagdrempelig medicatie: vb. TCA, duloxetine, SSRI

PTSD

- Combinatie van trauma in combinatie met diepe ontheemdheid
 - In thuisland
 - Tijdens vlucht
 - Tijdens asielprocedure
- Trauma is op een specifieke manier opgeslagen in geheugen
 - In flarden
 - Zintuiglijk
 - Voor het lichaam voelt het alsof het nog bezig is = “dissociatie”

PTSD

- 5-10x frequenter bij vluchtelingen
- Prevalentie tot 25%
- Frequent auto-medicatie: alcohol, drugs, geneesmiddelen (benzo's, tramadol, pregabaline)

Pregabaline: de daklozendrug waarvan het gebruik fors toeneemt

De verkoop van Pregabaline is de afgelopen jaren spectaculair gestegen. En toch is het medicijn weinig bekend bij het grote publiek. Pregabaline - ook wel "Lyrica" genoemd - is bedoeld voor mensen met epilepsie of zenuwpijnen. Maar het medicijn zou een euforisch roeseffect veroorzaken wat het al enkele jaren dé nieuwe drug onder daklozen en migranten maakt.

PTSD

- Symptomen
 - Herbeleving (nachtmerries of flashbacks)
 - Vermijden van prikkels die aan trauma doen denken
 - Negatieve verandering in stemming en/of denken
 - Verhoogde prikkelbaarheid (slaapstoornis, concentratieverlies, ...)

PTSD

- Behandeling algemeen
 - Psycho-educatie >>> traumatherapie tijdens asielprocedure
 - Soms klassieke gesprekstherapie ook niet helpend!
 - Ademhalingsoefeningen (Care4refugees)
 - Eventueel:
 - EMDR
 - Creatieve therapie
 - Narratieve exposure therapie (“levenslijn”)
- Behandeling bij flashbacks = *grounding*
 - Zintuiglijk vb. op ijsblokje zuigen, luide muziek, ruiken aan pepermuntstok
 - **5-4-3-2-1 techniek:** Benoem hardop 5 dingen die je ziet, 4 die je voelt (fysiek), 3 die je hoort, 2 die je ruikt en 1 die je proeft

PTSD

- Behandeling medicamenteus
 - Laagdrempeling SSRI
 - Sertraline, paroxetine
 - Fluoxetine bij jongeren (helpt ook voor slaap)
 - Dosisresponsief effect op angstklachten
 - Laagdrempelig add-on ter verbetering van slaap
 - Quetiapine in opbouw 25 → 100mg max
 - Mirtazapine 15 → 30mg (eventueel 7,5mg bij jongeren)
 - (Soms prothipendyl – Dominal of olanzapine)
 - Eventueel beta-blokker voor fysieke klachten

Praktische tips

- Vermijd luide geluiden vb. ruzie in de wachtzaal
 - Wees vriendelijk, glimlach en kijk de patiënt aan
 - Neem de tijd
 - Gebruik een tolk
 - Geef duidelijk grenzen aan vb. wanneer je bereikbaar bent
 - Laat foto's zien van andere zorgverleners waarnaar je verwijst
-

PTSD

- Verwijzen
 - Mind-spring via CAW
<https://www.cawpro.be/onze-expertise/precair-verblijf/mind-spring/>
 - Solentra: <https://solentra.be/>
 - PAZO - Kortenberg
<https://www.upckuleuven.be/nl/campus-kortenberg/dagopname-jonge-vluchtelingen>
 - POZAH - Grimbergen
<https://cultuursensitieveggz.be/>
 - CIBA - Sint-Niklaas (Rode Kruis)
psychologische en/of lichte psychiatrische problemen
 - Denk ook mobiel crisisteam + tolk!

Handige websites

- <https://www.huisarts-migrant.nl/>
- <https://www.pharos.nl/begrijpjelichaam/>
- <https://www.care4refugees.com/relax.html>
- <https://www.zanzu.be/nl>
- <https://www.zanzu.nl/> (extra talen!)
- <https://www.payoke.be/> voor slachtoffers mensenhandel